

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การจัดการอาการปวดและผลลัพธ์ในผู้ป่วยหลังผ่าตัด

ผู้เขียน นางสาวกรรวิ พุเต็มวงศ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล นันทชัยพันธ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร สุคำว้าง กรรมการ

บทคัดย่อ

การผ่าตัดไม่เพียงแต่ให้ผลด้านการรักษาแต่ยังทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ต่อผู้ป่วยรวมถึงอาการปวดด้วย ความสำเร็จในการจัดการอาการปวดถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของคุณภาพการดูแล การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายสถานการณ์ด้านการจัดการอาการปวดและผลลัพธ์ในผู้ป่วยหลังผ่าตัด ประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 42 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมทั่วไปและหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลลำปาง กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ป่วยวัยผู้ใหญ่ที่ได้รับการผ่าตัดจำนวน 355 คน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามการจัดการอาการปวดหลังผ่าตัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม 6 องค์ประกอบที่เสนอโดยคณะกรรมการรับรองมาตรฐานขององค์กรด้านการศึกษา และแบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ของการจัดการอาการปวดที่ประยุกต์มาจากผลลัพธ์การจัดการอาการปวดที่เสนอโดยสมาคมอาการปวดแห่งอเมริกา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลส่วนใหญ่รายงานว่าได้ปฏิบัติตามกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการอาการปวดแก่ผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ ในองค์ประกอบด้านสิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมนั้น พยาบาลได้แจ้งสิทธิในการขอความช่วยเหลือเพื่อควบคุมอาการปวดร้อยละ 83.3 ได้มีการประเมินอาการปวดอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 71.4 ได้ให้โอกาสผู้ป่วยในการเลือกวิธีจัดการอาการปวดร้อยละ 61.9 และได้แจ้งสิทธิในการขอเปลี่ยนแปลงยาบรรเทาปวดร้อยละ 50.0

พยาบาลส่วนใหญ่ประเมินอาการปวดก่อนให้ยาทุกครั้งคิดเป็นร้อยละ 90.5 และ มีการประเมินซ้ำหลังให้การจัดการอาการปวดอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 76.2 พยาบาลทั้งหมดไม่ได้ใช้เครื่องมือประเมินอาการปวดที่มีมาตรฐาน แต่ประเมินโดยใช้การสอบถามและการสังเกตอาการปวด พยาบาลส่วนใหญ่ให้ยาบรรเทาปวดตามความรุนแรงอาการปวดร้อยละ 97.6 และตามแผนการรักษาของแพทย์ร้อยละ 92.9 มีพยาบาลที่บันทึกการให้ยาบรรเทาปวดอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 76.2 และให้บริการจัดการอาการปวดแบบไม่ใช้ยาร่วมด้วยอย่างสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 50.0

พยาบาลส่วนใหญ่ให้ความรู้เกี่ยวกับอาการปวดอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับอาการปวดในระยะก่อนและหลังผ่าตัดทุกครั้งคิดเป็นร้อยละ 42.8 และ 73.8 ตามลำดับ ให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความสำคัญของการควบคุมอาการปวดร้อยละ 64.3 และผลข้างเคียงของยาบรรเทาปวดร้อยละ 76.2 เกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่องพบว่า พยาบาลร้อยละ 83.3 รายงานแพทย์อย่างสม่ำเสมอเมื่อยาที่ให้ไม่ได้ผล มีการประเมินอาการปวดและปัจจัยที่มีผลต่ออาการปวดซ้ำอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 61.9 และได้ปรับปรุงวิธีการพยาบาลทุกครั้งร้อยละ 54.8 การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า มีพยาบาลเพียงร้อยละ 50.0 ที่รายงานว่าได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ

เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการจัดการอาการปวดที่รายงานโดยผู้ป่วยหลังผ่าตัด พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 18.9 ที่รายงานถึงประสิทธิผลในการบรรเทาปวดในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างที่เหลือรายงานว่าสามารถบรรเทาได้ในระดับปานกลางและน้อยคิดเป็นร้อยละ 49.6 และร้อยละ 31.5 ตามลำดับ ภายหลังจากการจัดการอาการปวดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายงานว่าสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ปานกลางร้อยละ 49.6 มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้มากร้อยละ 64.8 นอนหลับได้ปานกลางร้อยละ 44.2 ปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดได้ปานกลางร้อยละ 51.5 และฟื้นสภาพจากการผ่าตัดได้ปานกลางร้อยละ 51.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายงานว่าพึงพอใจต่อการดูแลของพยาบาลและคุณภาพการดูแลอาการปวดปานกลางคิดเป็นร้อยละ 53.0 และ 48.7 ตามลำดับ

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงพยาบาลสำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาการปวด และยังใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปด้วย